

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18344

Θέμα 270^{όν} Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 546-560**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΝ. *Μή μοι θάνης σὺ κοινά, μηδ' ἄ μη' θιγες
ποιοῦ σεαυτῆς· ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ.*
- ΙΣ. *Καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη φίλος;*
- ΑΝ. *Κρέοντ' ἐρώτα· τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.*
- ΙΣ. *Τί ταῦτ' ἀνιᾶς μ' οὐδέν ὠφελουμένη;* 550
- ΑΝ. *Ἀλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ γέλωτ' ἐν σοὶ γελῶ.*
- ΙΣ. *Τί δῆτ' ἂν ἀλλὰ νῦν σ' ἔτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ;*
- ΑΝ. *Σῶσον σεαυτήν· οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.*
- ΙΣ. *Οἴμοι τάλαινα, κάμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;*
- ΑΝ. *Σὺ μὲν γὰρ εἴλου ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν.* 555
- ΙΣ. *Ἄλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.*
- ΑΝ. *Καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ δόκουν φρονεῖν.*
- ΙΣ. *Καὶ μὴν ἴση νῶν ἐστὶν ἡ ἕξαμαρτία.*
- ΑΝ. *Θάρσει· σὺ μὲν ζῆς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι
τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν.* 560

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Μή μοι θάνης σὺ κοινά, ... κάμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;*

(Μονάδες 30)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Να μην πεθάνεις μαζί μου, ούτε να οικειοποιείσαι (να κάνεις δικά σου) αυτά που δεν άγγιξες· θα είναι αρκετό ότι θα πεθάνω εγώ.

ΙΣΜΗΝΗ

Και ποια χαρά θα έχω στη ζωή αν στερηθώ εσένα;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τον Κρέοντα ρώτα· γιατί γί' αυτόν εσύ νοιάζεσαι.

ΙΣΜΗΝΗ

Γιατί με πικραίνεις με αυτά χωρίς να έχεις κανένα κέρδος (μολονότι δεν ωφελείσαι καθόλου);

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Πονώντας βέβαια (το κάνω αυτό), αν γελώ σε βάρος σου.

ΙΣΜΗΝΗ

Έστω και τώρα λοιπόν σε τι θα μπορούσα να σε ωφελήσω ακόμη εγώ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Σώσε τον εαυτό σου' δεν σε φθονώ ώστε να σου αρνηθώ να διαφύγεις (τον κίνδυνο) (δεν αρνούμαι από φθόνο εσύ να διαφύγεις τον κίνδυνο).

ΙΣΜΗΝΗ

Αλίμονό μου η δύστυχη, και να στερηθώ τη δική σου μοίρα (και να μη συμμεριστώ τη δική σου μοίρα);

2. Να περιγράψετε τις καινοτομίες του Θέσπη που οδήγησαν από τον διθύραμβο στην τραγωδία.

(Μονάδες 10)

Το μεγάλο βήμα από τον διθύραμβο στην τραγωδία έγινε στην Αττική. Ο Αρίων είχε παρουσιάσει βέβαια τον εξάρχοντα του διθυράμβου, αλλά δεν του είχε δώσει ανεξάρτητο ρόλο από τον χορό. Σ' αυτήν την καινοτομία προχώρησε ο Θέσπης στα μέσα του 6^{ου} αι. π.Χ. Σύμφωνα με έμμεσες πληροφορίες (αγγειογραφίες και κάποια μαρτυρία που αποδίδεται στον Αριστοτέλη), ο Θέσπης ξεχώρισε οριστικά τον εξάρχοντα (πρωτοτραγουδιστή - υποκριτή) από την ομάδα - χορό. Αυτόν τον εξάρχοντα-υποκριτή τον ταύτισε πλέον με το πρόσωπο που υποδύοταν. Αλλά και οι λόγοι του υποκριτή, στον διάλογό του με τον χορό, ήταν σίχοι που απαγγέλλονταν και δεν ήταν όμοιοι με εκείνους της μελωδίας του χορού. Οι σίχοι αυτοί αποτέλεσαν τα πρώτα θεατρικά στοιχεία, γιατί με την παρεμβολή τους ανάμεσα στα χορικά κομμάτια διευκόλυναν την παρουσίαση του μύθου, μέσα από διάλογο και αφήγηση.

3. Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) και επίθετο (Γ' στήλη), απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>λελειμμένη</i>		
<i>ώφελοϊμι</i>		

<i>εΐλου</i>		
<i>φρονεΐν</i>		
<i>θάρσει</i>		

(Μονάδες 10)

λελειμμένη → διάλειμμα, αδιάλειπτος

ώφελοΐμι → ωφέλεια, ανώφελος

εΐλου → αφαίρεση, εξαίρετος

φρονεΐν → φρόνημα, περιφρονητικός

θάρσει → θάρρος, ενθαρρυντικός

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος